

Έγγραφο συνόδου

B9-0246/2020

9.9.2020

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνεχεία δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την πολιτιστική ανάκαμψη της Ευρώπης
(2020/2708(RSP))

Αλέξης Γεωργούλης, Niyazi Kizilyürek
εξ ονόματος της Ομάδας GUE/NGL

**Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την πολιτιστική ανάκαμψη της Ευρώπης
(2020/2708(RSP))**

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 22,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 22ας Μαΐου 2018 με τίτλο «Νέα ευρωπαϊκή ατζέντα για τον πολιτισμό» (COM(2018)0267),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Ιουνίου 2020 σχετικά με τον τουρισμό και τις μεταφορές το 2020 και μετά¹,
 - έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1295/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την θέσπιση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2014 έως 2020) και την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1718/2006/ΕΚ, 1855/2006/ΕΚ και 1041/2009/ΕΚ² (στο εξής «κανονισμός»),
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πολιτισμός και οι τομείς του πολιτισμού και της δημιουργίας (ΤΠΔ) συνιστούν σημαντικό όχημα για την καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων, συμπεριλαμβανομένου του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, και αποτελούν πλατφόρμα για την ελευθερία της έκφρασης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευρωπαϊκοί φορείς του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα διατηρούν και προάγουν την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία στην Ευρώπη και συμβάλλουν στην ενίσχυση όλων των πτυχών της αλληλεγγύης και της ολοκλήρωσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φορείς αυτοί συνιστούν ανεκτίμητη κινητήρια δύναμη για βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην Ευρώπη και για τους λαούς της Ευρώπης·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευρωπαϊκοί ΤΠΔ αντιπροσωπεύουν περίπου το 4 % του ευρωπαϊκού ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) και πάνω από 7,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρώπη, κάτι που ισούται με το 3,7 % της συνολικής απασχόλησης σε όλη την ΕΕ των 27· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΤΠΔ είναι στενά διασυνδεδεμένοι, έχει δε καταδειχθεί ότι ωφελούν άλλους τομείς, όπως ο τουρισμός και οι μεταφορές· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, τέσσερις στους δέκα τουρίστες επιλέγουν τον προορισμό τους με βάση την πολιτιστική προσφορά του·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευρωπαϊκοί ΤΠΔ συγκαταλέγονται μεταξύ των τομέων που έχουν δεχθεί το σοβαρότερο πλήγμα λόγω της πανδημίας COVID-19· λαμβάνοντας

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2020)0169.

² ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 221.

υπόψη ότι αντιμετώπιζαν ήδη δυσχέρειες πριν από την πανδημία και ότι τα μέσα ανάκαμψης δεν τους έχουν λάβει υπόψη· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ίδιας της Επιτροπής, οι ΤΠΔ – που αντιπροσωπεύουν προστιθέμενη αξία στο ΑΕΠ ύψους 509 δισεκατομμυρίων EUR – είναι πιθανό να έχουν χάσει το 80 % του κύκλου εργασιών τους κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2020 ως αποτέλεσμα της κρίσης της COVID-19 και των μέτρων περιορισμού·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έξαρση της νόσου COVID-19 και τα απαραίτητα μέτρα για την αναχαίτιση της εξάπλωσης της πανδημίας έχουν πλήξει σοβαρά τους ΤΠΔ εξαιτίας της αναστολής λειτουργίας πολιτιστικών χώρων, συγκεκριμένα κινηματογράφων, θεάτρων, αιθουσών συναυλιών, γκαλερί, πολιτιστικών ιδρυμάτων, φεστιβάλ, μουσείων και μουσικών χώρων, επιδεινώνοντας τις επίσημες τάσεις και τις οικονομικές προκλήσεις για τους ΤΠΔ· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να διαφυλαχθεί και να προαχθεί περαιτέρω η επιβίωση και η ανάπτυξη των ΤΠΔ·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κλάδοι που συναπαρτίζουν τους ΤΠΔ αποτελούν έναν άτυπο τομέα, στον οποίο κυριαρχούν επισφαλείς συνθήκες εργασίας με ιδιαίτερες ανάγκες, άτυπη εργασία, ελεύθερους επαγγελματίες, με ελάχιστη ή ανύπαρκτη προστασία κοινωνικής ασφάλισης για τους καλλιτέχνες και τους ερμηνευτές· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εν λόγω κλάδοι διαφέρουν ως προς το μέγεθος, αλλά κυρίως χαρακτηρίζονται από την αυξημένη παρουσία μικρών δομών (ΜΜΕ ή αυτοαπασχολούμενοι καλλιτέχνες και ερμηνευτές) και από την απουσία τακτικού εισοδήματος· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο αριθμός των επαγγελματιών του πολιτιστικού τομέα και των καλλιτεχνών αυξάνεται σταθερά και αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από νέους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνθήκες εργασίας τους είναι επισφαλείς με βραχυπρόθεσμες συμβάσεις, θέσεις εργασίας μερικής απασχόλησης και εποχιακή απασχόληση, ενώ άτομα με πανεπιστημιακά πτυχία εργάζονται παράλληλα σε δύο ή περισσότερες θέσεις εργασίας·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο τομέας επέδειξε πρωτοφανή αλληλεγγύη κατά τη διάρκεια της πανδημίας, συχνά δημοσιεύοντας πολιτιστικό περιεχόμενο δωρεάν μέσω ψηφιακών διαύλων και συμβάλλοντας στην ευεξία του πληθυσμού σε συνθήκες απαγόρευσης κυκλοφορίας·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαθεσιμότητα πολιτιστικού περιεχομένου στο διαδίκτυο δεν επέφερε αύξηση του εισοδήματος των κατόχων δικαιωμάτων και των ερμηνευτών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψηφιοποίηση του τομέα, η οποία επιταχύνθηκε εξαιτίας της COVID-19, ισχυροποίησε περαιτέρω τη δεσπίζουσα θέση των διαδικτυακών φορέων και δεν συνοδεύτηκε από την απαιτούμενη διαφάνεια των συμφωνιών χορήγησης άδειας·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο ανάκαμψης της Επιτροπής δεν διασφαλίζει ότι οι ΤΠΔ μπορούν να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, αν και η πρόταση της Επιτροπής Gabriel να δεσμεύουν τα κράτη μέλη το 1 % του προϋπολογισμού που αποσκοπεί στην ανάκαμψη για τον πολιτισμό αποτελεί θετικό βήμα, δεν παρέχει καμία νομικά δεσμευτική εγγύηση για τους ΤΠΔ·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η αναθεωρημένη πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές

δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) περιλαμβάνει περικοπή των πόρων για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης κατά 20 %, περικοπή των πόρων για το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» κατά 13 % και περικοπή των πόρων για το Erasmus+ κατά 7 %, σε σύγκριση με την πρόταση της Επιτροπής για το ΠΔΠ του 2018· λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 17 Ιουλίου 2020 δεν αντιστοιχεί παρά στην πρόταση της Επιτροπής του 2018· λαμβάνοντας υπόψη ότι το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» είναι το μόνο πρόγραμμα της ΕΕ που παρέχει άμεση στήριξη στους ΤΠΔ σε ολόκληρη την Ευρώπη· λαμβάνοντας υπόψη ότι ούτε οι πρωτοβουλίες που υποτίθεται ότι καλύπτει το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» ούτε ο σχετικός προϋπολογισμός παρέχουν τη στήριξη που απαιτείται, καθώς οι ανάγκες υπερβαίνουν τη χρηματοδότηση, το δε πρόγραμμα υποχρηματοδοτείται·

- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι τρέχουσες προτάσεις προϋπολογισμού για το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» στο πλαίσιο του επόμενου ΠΔΠ σαφώς δεν ανταποκρίνονται στις προσδοκίες ούτε του τομέα ούτε του Κοινοβουλίου, το οποίο έχει επανειλημμένα ζητήσει να διπλασιαστούν τα κονδύλια για τη χρηματοδότησή του σε σύγκριση με το ΠΔΠ για την περίοδο 2014-2020·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία COVID-19 θα ασκήσει σημαντική μακροπρόθεσμη οικονομική πίεση στους ΤΠΔ, παρεμποδίζοντας τόσο την πολιτιστική δημιουργία όσο και την πολυμορφία τα επόμενα χρόνια·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ΤΠΔ θα χρειαστεί να παραμείνουν επαρκώς χρηματοδοτούμενοι ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση προς τους στόχους που κατοχυρώνονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μετάβαση δεν πρέπει να πραγματοποιηθεί κατά τρόπο που θα μπορούσε να βλάψει τη δημιουργικότητα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία δεν παρέχει στήριξη σε πολιτιστικές πρωτοβουλίες ή άλλες δραστηριότητες που σχετίζονται με τους ΤΠΔ·
1. εκφράζει την αλληλεγγύη του προς τους καλλιτέχνες, τους δημιουργούς, τους συγγραφείς, τους ερμηνευτές, τους εκδότες, τις εταιρείες τους και τους άλλους εργαζομένους στους ευρωπαϊκούς ΤΠΔ, οι οποίοι έχουν πληγεί σοβαρά από την παγκόσμιας κλίμακας πανδημία COVID-19, και εξαιρεί το έργο τους κατά τη δύσκολη αυτή συγκυρία·
2. ζητεί η ΕΕ και τα κράτη μέλη να στηρίζουν τους ΤΠΔ, δεδομένου ότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο τόσο στην οικονομική όσο και στην κοινωνική ζωή και έχουν πληγεί σοβαρά από την τρέχουσα κρίση· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την υγεία και την ασφάλεια όλων των καλλιτεχνών και των εργαζομένων στον τομέα του πολιτισμού στο εργασιακό τους περιβάλλον και να λάβουν πλήρως υπόψη τις επισφαλείς συνθήκες εργασίας στους ΤΠΔ·
3. καλεί τα κράτη μέλη να διατηρήσουν και να προαγάγουν τις δομές συλλογικών διαπραγματεύσεων για συμβάσεις, τη συλλογική εκπροσώπηση, την κοινωνική ασφάλιση και την ασφάλιση υγείας σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία·
4. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση ώστε να μετριαστούν οι διαρκώς επιδεινούμενες επιπτώσεις της κρίσης στους ΤΠΔ, που απορρέουν από τις ακυρώσεις μεγάλων φεστιβάλ και πολιτιστικών εκδηλώσεων με καταστροφικές

συνέπειες, ιδίως για τον τομέα των παραστατικών τεχνών· θεωρεί ότι είναι επιτακτική ανάγκη να συμπεριληφθεί ισχυρή στήριξη για τους ΤΠΔ στις παρεμβάσεις για την ανάκαμψη, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματισμένων οικονομικών μέτρων·

5. επαναλαμβάνει την έκκλησή του για διπλασιασμό του προϋπολογισμού για το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» (2,8 δισεκατ. EUR), καθώς αποτελεί το βασικό πρόγραμμα για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής συνεργασίας·
6. αναγνωρίζει ότι οι ΤΠΔ χαρακτηρίζονται από υψηλό ποσοστό αυτοαπασχολούμενων και ελεύθερων επαγγελματιών· παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν μέτρα που προωθούν την εργασιακή ασφάλεια και δίκαιους μισθούς στους ΤΠΔ, διασφαλίζοντας παράλληλα την ισορροπημένη γεωγραφική κατανομή και διευκολύνοντας την πρόσβαση σε κονδύλια της ΕΕ για αυτή την κατηγορία εργαζομένων·
7. υποστηρίζει σθεναρά την άνευ όρων συμπερίληψη των ΤΠΔ στο σχέδιο ανάκαμψης και ζητεί τη δέσμευση τουλάχιστον του 7 % του Ταμείου Ανάκαμψης για τον πολιτισμό, με σαφή εκ των προτέρων κατανομή του προϋπολογισμού στα σχετικά προγράμματα· παροτρύνει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η κάλυψη του Ταμείου Ανάκαμψης επεκτείνεται και στους ΤΠΔ στα εθνικά τους σχέδια δράσης·
8. καλεί τα κράτη μέλη, άμεσα και πέραν της παροχής επιχορηγήσεων, να ενσωματώσουν στα εθνικά ταμεία ενίσχυσης αποζημιώσεις για την απώλεια μισθών και αμοιβών των παραγωγών πολιτιστικών προϊόντων που να υπερβαίνουν το βασικό κοινωνικό εισόδημα, το οποίο υπολογίζεται με βάση το φορολογούμενο εισόδημα του έτους πριν από την πανδημία COVID-19, θεσπίζοντας καθεστώτα ενίσχυσης για τους αυτοαπασχολούμενους, συγκρίσιμα με τις ρυθμίσεις στήριξης για τους μισθωτούς και τις επιχειρήσεις·
9. υπογραμμίζει ότι κατά τη διάρκεια της απαγόρευσης κυκλοφορίας πολλοί χώροι πολιτιστικής κληρονομιάς έμειναν χωρίς εποπτεία και χωρίς κατάλληλη συντήρηση, με αποτέλεσμα να υποστούν ζημιές, και ότι οι χώροι αυτοί ήταν ήδη ευάλωτοι στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος, τις φυσικές καταστροφές και την κλιματική αλλαγή, καθώς και σε παράνομη εκσκαφή ή παράνομη εμπορία των τεχνουργημάτων τους· τονίζει την ανάγκη να προστατευθεί η απασχόληση στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, να υποστηριχθούν οι επαγγελματίες συντήρησης και οι ειδικοί πολιτιστικής κληρονομιάς, και να εφοδιαστούν με τα αναγκαία μέσα για την προστασία των χώρων ευρωπαϊκής κληρονομιάς·
10. παροτρύνει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τους ΤΠΔ ως στρατηγικούς τομείς της οικονομίας και να διαθέσουν καθορισμένους προϋπολογισμούς όσον αφορά ταχείες και συγκεκριμένες ειδικές δράσεις για την ανάκαμψη και την ανάπτυξη του τομέα, κάτι που αναμένεται να ωφελήσει όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς του· παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταστήσουν τις πολιτιστικές δράσεις επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων που στηρίζουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία·
11. σημειώνει ότι η πλειονότητα των μέτρων στήριξης που έχουν σχεδιαστεί μέχρι στιγμής βασίζονται σε δάνεια, μια επιλογή που δεν είναι βιώσιμη για όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς των πολιτιστικών οικοσυστημάτων· ζητεί σημαντική στήριξη για τους ΤΠΔ που θα βασίζεται πρωτίστως σε επιχορηγήσεις, προκειμένου να

διασφαλιστούν τα μέσα διαβίωσης των τοπικών κοινοτήτων· θεωρεί ότι οι ΤΠΔ συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον δυναμικών τομέων της οικονομίας, ότι θα πρέπει να προωθούν ουσιαστικά την ισότητα των φύλων και θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως ισχυρός καταλύτης για τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δίκαιη μετάβαση·

12. καλεί την Επιτροπή να υποστηρίξει την ανταλλαγή πρακτικών και τεχνικών μεταξύ των καλλιτεχνών και να προωθήσει σημαντικά την ένταξή τους στην αγορά εργασίας· υποστηρίζει σθεναρά την ταυτόχρονη αμοιβαία αναγνώριση των καλλιτεχνικών ικανοτήτων·
13. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.